

Ebre

Móra d'Ebre

Troben soldats de la Lleva del Biberó a Santa Magdalena

L'excavació de la fossa d'aquest mas revela que almenys un 30% eren joves de 17 anys

EFE
MÓRA D'EBRE

L'excavació de la fossa del Mas de Santa Magdalena, un hospital de campanya de la Guerra Civil a Móra d'Ebre, està revelant que un 30% dels soldats enterrats eren joves d'uns 17 anys o fins i tot menys, possiblement voluntaris o membres de la «Lleva del Biberó».

El Mas de Santa Magdalena va ser utilitzat com a hospital de guerra per l'exèrcit republicà des de juliol fins a setembre de 1938, en plena Batalla de l'Ebre. Fins a aquest moment, s'han pogut identificar les restes de 10 persones, entre els quals hi hauria tres civils, tres soldats republicans, dos soldats del bàndol revoltat i dos maquis, segons ha informat l'antropòloga que coordina la relació entre el laboratori i l'excavació, Antònia Díaz-Carvajal.

Díaz-Carvajal ha explicat que al voltant d'un 30% d'aquests cossos recuperats pertanyen a joves d'uns 17 anys d'edat, que podrien formar part de la coneguda «Lleva del Biberó», mentre que la resta es troben en una franja que aconsegueix els 35 o 40 anys d'edat.

«Encara parlem de resultats molt preliminars, però hi ha algun esquelet que fins i tot podria tenir menys de 17 anys i que, si no fos de les lleves, podria ser un dels voluntaris que algun testimoni-

ge ha referit, però encara s'ha de corroborar», explica.

Actualment, hi ha 67 punts d'enterrament localitzats al voltant del Mas de Santa Magdalena, 28 d'ells ja han estat oberts o estan en procés d'excavació i, s'hi han localitzat 84 cossos, 69 dels quals ja han estat exhumats. El director de l'excavació, Sergi González, preveu com a mínim tres

Detall d'un dels esquelets apareguts a la fossa de Móra d'Ebre que ha obert el Departament de Justícia.

FOTO: JOAN REVILLAS

mesos més de treball en els quals esperen anar trobant moltes més restes de soldats republicans, «a un ritme d'entre 5 i 8 cossos nous la setmana», assegura.

La llibreta del doctor Miquel Gras Artero, un dels metges de l'hospital i que va ser facilitada al seu moment per l'associació «No Jubilem la Memòria», del Priorat, és l'única pista per identificar amb

noms i cognoms més d'una trentena de soldats que van morir al Mas de Santa Magdalena.

Entre ells, hi ha els soldats Josep Aubeso i Joan Urgell, que els seus familiars han estat localitzats gràcies a la llibreta del doctor Gras, tot i que encara segueixen a l'espera de la confirmació de les anàlisis genètiques.

Per a Díaz-Carvajal, «des d'un punt de vista antropològic aquesta és una fossa important per la seva grandària, però també perquè mostra moltes patologies mèdiques i el seu tractament, que són interessants a escala científica». «Estem parlant de traumatismes, ferides greus i fractures, la majoria causades per metralla, també s'han trobat diverses fèrules i fins i tot extremitats gangrenades i amputades que també es van enterrar al costat del cos», afegeix. «Encara que l'objectiu de la fossa és la recuperació dels esquelets, també permet visualitzar el ritme mèdic d'un hospital de campanya, on es van poder portar

Les restes que s'extreuen de la fossa es traslladen al laboratori per ser analitzades

a la pràctica noves metodologies i, en aquest sentit, la guerra civil va permetre una experimentació que va portar molts avanços», comenta l'antropòloga.

Les restes que s'extreuen de la fossa es traslladen al laboratori per ser analitzades mitjançant una extracció de l'ADN, gràcies a la qual ja s'han elaborat 315 perfils genètics, que després es comparen amb una base de dades que disposa actualment d'unes 2.500 mostres d'ADN de donants vius.

Memòria Democràtica també està tramitant l'adquisició d'un fons del fotògraf Alec Wainman, un brigadista britànic que va captar imatges del moment en què s'excavaven les fosses de Santa Magdalena.